

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 ft — kr.
Félévre 5 " — "
Negyedévre 3 " 50 "
Egy hónapra 1 " — "
Egyes szám ára 4 kr.

Felolós szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN** és **KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábos poszt sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többször
hirdetések alkú szerint jutányos áron vétetnek fel. Bő yegdyj min-
den külön beigtatásért 50 kr.

Nem kell a bécsi rongy!

Debreczen, decz. 6.

Az országos iparegyesületnek Zichy Jenő elnöke alatt tegnapi tartott igazgatósági ülésén Gelléri Mór igazgató a következő hazafias indítványt terjesztette elő:

Tekintetes Igazgatóság! Egyesületünk alandóan szem előtt tartván az iparpártolás terén reá váró feladatokat, minden általános és speciális alkalmat készséggel ragad meg arra nézve, hogy e téren gyakorlati eredményeket érjen el. Ilyen alkalom gyanánt kínálkozik a kvóta emelés küszöbén álló naryfontosságú esemény, mely elől politikai okokból kitérni — fájdalom — nem lehetett.

De mert az ország egész közönsége érzi és tudja, hogy ez a kényszerű áldozat mindenkit kelleetlenül érint; minden hazafias érzésű magyar ember bizonyára szívesen fogja az alkalmat keresni, hogy ezért legalább némi elégtételt szerezni segítsen. És így ha valaha, akkor most sikerrel való kilátással valósíthatjuk meg azt a régi óhajunkat, hogy a közönség ne vásároljon se osztrák, se külföldi cikkeket, hanem részesítse előnyben szigorú konkuzenciával a hazai gyártmányt, hogy e révén a feláldozott milliókat legalább részben visszahódítsuk a magyar iparnak és szorgalomnak.

A gazember.

— A «Debreczen» eredeti tárczája. —

Irta: **Szathmáry Zoltán.**

Künn esett az eső egész nap. Csupa lucok, sar volt az utcán minden. A járda, a kocsi, a lovak, a melyek almosan porozkáltak. És az emberek is, különösen az asszonyok, a ruhájuk csupa csata volt. A szép, drága selyem kelmék is epugy, mint az ócska, szinehagyott karton rongyok.

A hidegtől, a fagytól nem retteg az ember, még ha úgy tombol is dühében a szélvihar s odacsapkodja a szemébe z éles hószilánkokat, de az ilyen nedves, csupa lucok időben valami bántó hangulat kap meg mindannyiunkat. Kellemetlen érzés ez, mely maga az életunalom.

Az ember lelke elborul s napsugaras időkre gondol, ott jár-kél a tavaszban. Az az élet csak, nem ez a nyomorult haldoklás. — Mintha nem is kötne bennünket, az élethez semmi, úgy érezzük ezen a nyirkos, kellemetlen rideg napokon.

A csatorna büze ott kavarg az utcán, hol káprázatok kelnek, melyek ráfeküsznek a mellünkre, a korcsmaszag kicsapódik az utcára.

Az emberek nem fáznak tulajdonképen s mégis óvatosan huzzák össze magukon a felöltő szarnyait.

Sietve igyekeztem haza . . .

Indítványozom, hogy ez alapon indítson egyesületünk országos akciózt s ugy a kereskedelmi és iparkamarak, mint az ipar-területek és más ipari és társadalmi körök, kaszinók és egyletek útján végre az egész hazai sajtó támogatásának kikérése mellett forduljon ismét a magyar közönséghez a magyar ipar és termelés demontstratív és következetes pártolása érdekében, hogy e révén Ausztriának évi 80 millió koronás behozatali többletét lehetőleg csökkentjük és túlfizetett áldozatunkat behozzuk. E határozat végrehajtását bizuk egyesületünk végrehajtó bizottságára.

S az országos iparegyesület igazgatósága egyhangulag elfogadta az indítványt s annak végrehajtását a végrehajtó bizottságra bizta.

Örömmel veszünk tudomást e hazafias akció megindításáról s ime, mi máris a harcosok mellé állunk. Olyan szózat ez, mint hajdanában a Lehelkürtjeé volt, mely harczra szólította a nemzetet. Más idők, más háborúk. Ma az ellenség nem a vérünket és életünket, hanem a vagyonunkat kéri és támadja. Ma nem fegyveres kézzel ront ránk az osztrák, hanem a bécsi rongyokkal dusan fölszerelt vigéczek ezreivel. Ezeknek a visszaveréséhez azonban éppen olyan hazafiaság, épp olyan férfias elszántság és épp olyan lelkesedés kell, mint a fegy-

veres ellenség megfutatásához. Mert nemcsak ki kell mondani, hogy nem vásárolunk többé osztrák ipar-cikket, hanem meg is kell tartani, sőt e határozatnak legvégső konkuzenciát is le kell vonni.

Kereskedőinknek nagy részét éjjelnappal arra kell buzditanunk, hogy csak magyar gyártmányt tartsanak raktáron, szigorú ellenőrzést kell gyakorolnunk, hogy csempészés lehetetlenné tétessék s olyannak, a ki osztrák árut akár vesz, akár elad, még a háza ajtaját is kerülnünk kell.

Mert van ám nekünk magunknak is iparunk, a mely kiállja a versenyt a külföld iparával . . . ha mi magunk is támogatjuk. Pedig ez az egyetlen igaz módja az ipar talpraállításának. Hiába erőlködik a kormány a maga szurrogatumaival, kezdeményeivel, még a tőke is hiába áll az ipar mellé, ha a fogyasztók félreállanak s nyugodtan türik, hogy az osztrákok eret vágjanak rajtuk.

A hazai ipar támogatása különben is hazafias köteleessége volna a nagyközönségnek, de kétszeresen az most, a mikor az osztrákok a kvóta felemelésével egyenesen kihívják bennünket az önvédelemre. Kövessük tehát az országos iparegyesületet s mondjuk ki vele mi is, hogy nem kell többé a bécsi rongy.

II.

Ott ült az íróasztalnál. Piszkos, pecsétes volt a ruhája, leritt róla az ócskaság. A boglyas haján is meglátszott, hogy régen járt benne fésű. Mikor felállott, egy pillantásra észrevettem, hogy kint van a lába a cipőből.

Az arczának olyan volt a színe, mint a tulérett körtéé, olyan fekete sárgás, a szemébe volt esve s valami lappangó láz bujdokolt a tekintetében.

Szánalom, kész szánalom volt nézni az elárvult, elzüllött alakot.

Nem röstelem bevallani, hogy megretentem tőle, a mint ott találtam a szobámban az alkonyodó esős délután. De hogy is ősmertem volna rá az erős, recsegő hangja miatt, mely csak úgy fűrészelt a levegőben, mikor beszélni kezdett.

— Eljöttem — mondta — utóvégre valamikor jó barátok voltunk. Annak a régi barátságának a révén jöttem. Az apád is szeretett. Neked jószívű apád volt, olyan volt a lelke, mint a vaj, szelíd a nézése. Szeretett, soha sem felejttem el, egyszer megszabadított a Henel mészáros kutyájától. Csunya vérszerető dög volt a vörös Henel kutyája. Meg is ijedtem s az apád megsimogatta a homlokomat.

Hát annak a szeretetnek az emléke vezetett ide hozzád.

— Nem szükséges, hogy kezet fogj velem, én velem már nem paroláznak az emberek.

Piszkos, véres a kezem, tudom jól. Hanem hüvös van odakünn az utcán, fázós az

idő ott a külvaroson, meg az én padlásszobámban ijesztő némaság van, a melyben kísérteties neszek támadnak.

Nem szeretek ilyenkor magamban lenni, vágyom ki az utcára, oda üz valami az emberáradatba, a zajba. Szinte jól is osik, ha a jövő-menők egyet löknek rajtam, ha letaszítanak a járdáról . . .

— Jön idő, mikor felek egyedül lenni. Csak úgy jön az néha, hirtelen, mint a gondolat. Olyankor futnom kell hazulról, hol mintha a nagycsöndességben egyszerre csak hangja kelne minden élettelen tárgynak, ami körül vesz. Futok ilyenkor az utcára, az emberek közé. Ma is kint voltam, de nem volt maradásom ott. Kihaltak az utcák, az eső zuhogott. Nekem épen úgy tetszett, mintha temetőben jártam volna.

— Én nem tudom, de mintha valami kísérteties nótája volna a szélnek, valami szomorú melódia üti meg a fületem gyakorta. Sokszor úgy tetszik, mintha a szövegét is tudnám, egyes szavakra rá talállok benne. Felek ettől a monoton, mindég ugyanazt az egyet suttagó esőtől.

— Ide menekültem hozzád. A kapun véletlenül megpillantottam a nevedet s eszembe jutottál önkénytelenül. Gondoltam: jó barátom volt, szeretett ő is, még az apja is. Az apád is. Neked nagyon jó apád volt . . .

Végig futott rajtam a hideg, mikor ebben az elzüllött, összetöppörödött alakban Deér Pistára ismertem. Jó családból való fiu volt. Együtt jártuk az alsó iskolákat meg szomszéd-

Debreczen, december 6.

Eötvös Károly és a Kossuth-párt.

Eötvös Károly tudvalevőleg már hónapok óta nem tagja a függetlenségi pártnak. Az utóbbi napokban azonban erős közeledés állott be a párt voltelnöke és a függetlenségi párt között. A kvótaharcz idezte el a közeledést. A partban megváltozott hangulatot meg kedvezőbbé fogja tenni Eötvös Károly felszólalása. Eötvös ugyanis szerdán, vagy csütörtökön okvetetlenül beszélni fog, a mi a kalmat ad a pártnak az ellentét-k megszűntetésére. Eötvösnek a pártban ma is sok híve van, a kik most azzal növelik Eötvös mellett a hangulatot, hogy a régi szabadelvű párt és a volt nemzeti párt közötti ellentét összehasonlíthatatlanul nagyobb volt mint az Eötvös-szel szemben fennállott ellentét, s ime a volt nemzeti pártiak még a kvótát is megszavazzák. A pártban bizonyosra veszik, hogy Eötvös Károly még e hét végén újból belep a Kossuth-pártba.

A képviselőház ma szerdán délelőtt 10 órakor ülést tartott, a melyben folytattak a kvóta-törvényjavaslat általános tárgyalását. A javaslat-hoz szólasra jelentkeztek egyelőre gróf Zichy János, Komjáthy Béla, Just Gyula, gróf Benyovszky Sándor Polónyi Géza, Polczner Jenő és Buzáth Ferencz.

A főrendiház pénzügyi bizottsága 1899. évi december hó 7-én, csütörtökön d. e. 11 órakor ülést tart. Napirendje: A Magyarország és Horvát-Szlavon-Dalmátországok között létrejött pénzügyi egyezmény becikkézéséről szóló 1889. évi XV. törvény-cikk hatályának újabb meghosszabbításáról szóló törvényjavaslat bizottsági tárgyalása.

Szilágyi Dezső Pozsonyban. Egy regeli újság jelenti, hogy Szilágyi Dezső a napokban Pozsonyba megy, hogy ott a politikai helyzetéről beszédet mondjon. Értesülésünk szerint Szilágyi a pozsonyi polgári kör meghívására, mint minden évben, az idén is elfog menni, de a politikai nyilatkozatoktól tartózkodni fog.

A képviselőház ülése.

A mai ülés olyan kedvel indult meg, a mely sokban emlékeztetett a tavalyi obstrukcióra. A folyosó zugot, zajongott feketélett a képviselőktől, a kik izgatottan szabadtak s

dok is voltunk. Erőszakos, hirtelen haragu gyerek volt, de máskülömben nem rossz fin. Mi később elkerültünk családostól a fővárosba, én később a külföldet jartam be, sohasem hallottam róluk többet hírt. Most igazán nem tudtam elképzelni, hogy sülyedhetett ennyire. Megszántam az első pillanatra s közelebb men'em hozzá. Oda nyújtottam felé kezemet, de nem fogadta el.

— Ne — ne! — mondta — hagyjuk ezt. A te kezéd tiszta, az enyém meg sáros, véres. Te talán még nem tudod, hogy miért nem lehet én velem kezét fogni, — de meg fogod tudni mihamar. Mert beszélik az én történetemet az emberek lepen-nyomon, uon, utfélen. Én látom, én tudom. Halom is, mikor összességnek hátam megett, csak hogy epen rá nem mutatnak:

— Látod, ez az, a keze meg véres.

Felemelte kiaszott, sovány kezét, mely idegesen remegett. Azután köhögött, szárazon, hosszan. A halovány arczára tűzrózsák ülték ki ilyenkor.

Engem meg-megcsapott valami kellemetlen büz, mely róla áradt. Palinkaszag volt, éreztem. Így közéről azt is lehet tudni, hogy közönséges palinkát iszik, a mi öli a testet, lelket. Bizonyára ettől lett olyan reszketős a keze. A delirium már megkezdte nála romboló munkáját.

Mikor kiköhögte magát, újra folytatta a beszédet, egészen magába merülve. Folyékonyan beszélt, nem akadozott. Olyan tárgyról beszélt így ember, a mi sokat foglalkoztatta az agyát, a mi egészen lekötö a figyelmét.

fölhangzott a tavalyi december leggyakrabban szálló igéje:

— Zárt ülés lesz!

Mások már jöttek fehér papirossal, hogy aláírást gyűjtsenek a zárt ülés kéréséhez. Az emberek találgatták: miért lesz ugyan zárt ülés?

S jött az egyik hírmondó s azt mondta: azért lesz zárt ülés, mert az elnök rendreutasítja Hentallert, a ki egy közbeszólásban azt mondta Krieghammerről, hogy disznó.

— Nem lesz ebből baj, jegyezt meg Pichler Győző. Indítványozni fogom, hogy térjünk napirendre e fölött, mert hiszen a sertés zárlat miatt a disznót úgy sem engedik Bécsbe.

Perczel Dezső elnök, a mint megérkezett a Házba, rögtön sietett a miniszteri szobába, a hol már együtt ültek a kormány összes tagjai. Szarnyra kelt a hír, hogy a miniszterek Perczel Dezsőtől Barabás Béla képviselő rendreutasítását követelik, mert tegnapi beszédében a királyról nem kellő tisztelettel szólt. A függetlenségi párt haragra lobbant:

— Nem engedjük Barabás rendreutasítani. Nem mondott semmi olyant a mit magukénak nem vallhatnánk.

Barabás odafordult ahhoz, a kitől rendreutasításának híret először hallotta:

— Akkor következik csak a hadd-elhadd!

Perczel Dezső elnök fél 11 után megnyitván az ülést, felolvastatja a jegyzőkönyvet.

Perczel Béni jegyző olvassa a jegyzőkönyvet. (Halljuk! Halljuk! a szélsőbaloldalon.)

Thaly Kálmán: Követeljük, hogy halljuk! (Zaj.)

A jegyzőkönyvet, felolvasása után hitelesítettnek jelentik ki.

Rendreutasítás.

Perczel Dezső elnök: Barabás Béla képviselő ur tegnapi beszédében egy passzust nem hallottam a nagy zajban. Ez a passzus így hangzik: »Sajnálattal kell kon-

Lassu, monoton hangon beszélt, ép úgy, mintha valami lelkiényszer dobálta volna ajkára a szavakat. Mintha csak olvasta volna valami láthatatlan könyvlapról!

— Híre jár az ilyennek, mint a csókcsattanásnak. Csodálom, hogy nem hallottad, pedig bizonyára volt a lapokban is róla. Oh, a lapok az elsők az ilyesmiben. Örültek az ujságírók, — ez a mindig éhes nép, — kapta rajta tudom. Napokig lehetett rágódni a hirhozóknak rajta. Azok szeretik felboncolni az ember lelket. Kimutatják aztán rendre, hogy milyen fekete volt az a lélek belől, kisedik az ember szívet s megmutatják azt is: Itt van, ilyen betyársziv volt, nem volt abban egy szemérvényi nemesebb érzés...

— Én nem szakítottam feibe az őrzöngőt, a ki nagy lelkiivódásban így marcangolta önön szívet. Még joggal hihettem azt is, hogy meghibbant az elméje. Hátha itt jól érzi magát szegény, csak panaszkodja ki magát! Ha erőszakoskodni kezdene, majd eltávolítom szépszérvével, — így gondolkodtam.

— Az apám büszke, gögös ember volt, — szólt újra. — Hiszen tudhatod is. Az apáddal sem szívelhették egymást s a gyűlölködésnek bizonyára az apám vzlt az oka. Nem szeretett senkit, engemet sem. De én sem szerettem. Azt mondják, vétek az ilyesmit kiereszteni az ember száján, — legalább így hallottam gyermekkoromban, — de én kimondom, kikiabálom, ha kell az utcára, kikiabálom az ablakodon az egész világnak, hogy utáltam, különösen attól a percztől kezdve, mikor részegen jött az anyám koporsójához. Az én jó

atálnom, hogy éppen azzal az ellenállhatatlan óriási gyermeki szeretettel szemben, melylyel a nemzet királya iránt vi-eltetik, az apai szívnek jóindulatát és szeretetét nem érezzük soha. (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Igaza van.)

Olay Lajos, Hentaller Lajos, Szatmari Károly és a szélsőbalról többen folyton kiáltják az elnök felé:

— Ezt nem lehet tűrni! Barabásnak igaza volt! Rendreutasításnak itt nincs helye! (Nagy zaj.)

Fay István: Ne zsarnokoskodjék! (A nagy zaj és larma csak perczek mulva csillapodik le.)

Perczel Dezső elnök: (Nagy zajban.) A képviselő ur ezen kijelentése ellenkezik a történelmi igazsággal ezért a képviselő urat rendreutasítom. A képviselő urak közül többen zárt ülést kértek, ezt elrendelem. (A karzatokat kiüritik.)

Zárt ülés.

A zárt ülés első szónoka

Komjáthy Béla volt. A gyorsiróktól kérdezte, hogy mi célja volt a rendreutasításnak. Azt válaszolták, hogy pontosan maguk sem hallották. Annyi értett az elnök szavaiból, hogy Barabás szavai beleütköznek a nemzet lojalitásába s a történelmi igazságba. Ezért utasítja rendre Barabást. Kéri az elnököt, hogy közölje a rendreutasítás szövegét.

Elnök: Jól hallotta Komjáthy a rendreutasítást. Ezeket mondtam; A rendreutasítás már tegnap megtörtént volna, de tegnap nem hallottam Barabás szavait. Kéri a Ház tagjait, segítsék elnöki tisztének lelkiismeretes betöltésében.

Komjáthy Béla: Pártjának nincs szüksége ily figyelmeztetésre. Jól tudják ok, hogy az elnöki rendreutasítási vita tárgyává tenni nem lehet. De tudják azt is, hogy az elnök, midőn tul teszi magát a házszabályvonta korlátokon, akkor maga-magát szállította le a piedesztálról. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.) Az elnök köteles minden szóra figyelni. Ő az egyetlen ember, a ki nem hivatkozhatik, hogy ezt vagy azt a zajban nem hallotta. (Derűség jobbról.) Az elnök így nem védekezhetik, mert az ő kezében van a hatalom. A szólo tegnap Barabás beszédénél nem volt jelen, de úgy hallotta ma, hogy e beszéd közben akkora volt a csend, hogy a légy repülését is meg lehetett volna hallani. Ha az elnök

anyáméhoz, a kit csak a pénzért vett el. Hogy annál vigabban elhesse a világát. Gyerek voltam, de sohasem felejttem el, megereztem a durvaságait. Tudtam én, hogy nem szerettem soha; talán egy-perczre sem. Mikor meghalt az anyám, három napra rá már vendégeket hozott a hájhoz. Éhenkórasz népséget fogadott vendégségbe. Azok hozták magukkal asszonyt is. Nevetős szemű, kifestett arczu asszonyokat, a kik ott dorbézoltak abban a szobában, a honnan talán meg el sem költözött az én édes, az én tiszta, jó anyám lelke.

— Én meg nem akartam abban a levegőben élni. Eiszökdöstem hazulról. Rendesen az ispanékhoz szöktm az öreg Galambosékhoz. Sokszor három-négy napig sem jartam otthon, ott éltem az ispanék nyakán. Az öreg Galambos hurczolt azután haza gyakorta, mert az apám de hogy is gondolt rém, de hogy is kerestetett volna csak egyszer is. Szabadjára hagyott s talán örült volna, ha azt hallja rólam, hogy odaveszttem valahol a tóban, vagy agyonrugott volna az apám híres csikójai közül valamelyik.

— Gyerek voltam, alig tizenhét éves és sokszor mégis úgy tűnt fel előttem, mint ha vén ember lennék már, aki mindent tisztán lát és hall. Egyszer aztán megdobbant a szívem is.

— Engem az anyámon kívül senki sem szeretett úgy, mint az ispanék lkája. Galambos Ilka, aki megfeszülte a közös hajamat, rendbe hozta a ruhámat s mindig csak a jóra intett. Nem is fogadtam szót senkinek, csak neki. Egyszer aztán szépecskén arra ébredtünk,

mégsem hallotta a ma megrótt kitélt, akkor elvesztette a jogát arra, hogy ma utólag utalja rendre. (Ellenmondás jobbról.) Ugy lát szik körülben, hogy az elnöknek ez a mai tette nem a saját elhatározásából fakad, hanem valamely felsőbb hatalom parancsából.

Rakovszky István: Minden bajnak Bánffy az oka.

Komjáthy Béla: A mai utólagos rendreutalással az elnök túllépte jogkörét. A függ. párt tiltakozik ez ellen, — s ennek ismétlé-ét lehetlenné akarja tenni. Oly történelmi igazságot akarnak itt az elnöki székről hirdetni, a melynek ellent mond a valóság. (Zajos helyeslés a szélsőbalon). Századokon at mindig úgy akarták taníttatni Magyarországon a történelmet, hogy meggyöngüljön a nemzeti érzület ereje, védekezni kell a hatalomnak ily tulkapásai ellen. (Viharos tetszés a szélsőbalon.)

Elnök: Az elnök nem hallhat mindent. Kivált ha nagy emóciók uralkodnak a Házban. 32 év óta számtalanszor eset meg ilyen utólagos rendreutalítás.

Szell Kálmán miniszterelnök: Kéri a Hazat, mondja ki, hogy zárt ülésre nincs szükség. A kérdés csupán az, használta-e Barabás a szobán forgó kifejezést. Ha igen, az elnök jogával élt. A szóló maga sem hallotta tegnap a kérdéses kitélt, pedig figyelt Barabás a beszédére. Ha halotta volna, okvetlenül tiltakozott volna ellene, egyfelől, mert nem parlamentáris dolog a koronát a vitába vonni, másfelől, mert a hang s azok a szavak nem feleltek meg a tényeknek. Az elnök nem lepte túl jogát.

Pólonyi Géza: Nem akarok a felett vitázni, hogy volt-e joga az elnöknek utólagosan Barabás t. barátomat rendreutalítani, de mindenesetre helyes volt a zárt ülést kéri, hogy megállapítsuk, nem lepte-e at az elnök jogkörét ezzel a rendreutalítással. Az bizonyos, hogy az elnök rendreutalíthatja a szónokokat, de ez a joga az elnöknek nem abszolút, hanem korlátolt. A házszabályok 172. §-a 3. bekezdése taxatíva felsorolja azon eseteket, midőn az elnök élhet a rendreutalítással.

Nem akarom az elnököt, most midőn a koronát érintő esetről van szó, arra felkérni, hogy vonja vissza rendreutalítását, de talán a jövőre nézve hallgatag bejegyezhetnék abba,

hogy ily kifejezésekért az elnök senkit rendre ne utaljon. (Élénk helyeslés.)

Berzeviczy Albert: A házszabály 173. §-a megmondja, hogy rendreutalítást vitába vonni nem lehet. A zárt ülésekre nézve nem intézkedik ugyan a házszabály, de az eddigi gyakorlat az volt, hogy a nyilvánosságra vonatkozó intézkedéseken kívül a tanácskozási rend a zárt üléseken is ugyanaz marad. Mondja ki a Ház, hogy zárt ülésre nincs szükség.

Barta Ödön: Az új házszabályokba nem tették be, hogy utólagos rendreutalításnak van helye. Világos tehát, hogy az elnök túllépte jogkörét. Tiltakozik az ily leczkérteti eljárás s utólagos megfenyítés ellen. Szóló is belevonta a királyt a vitába a pénzügyi bizottságban, a hol azt kérdezte a miniszterelnöktől, hogyan avatkozhatott ő felsége a kvótában, holott kéőbb bírót is kellett tan szerepelnie, Barabás kitéletet legfeljebb a szelid-égért hibáztatja. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.)

Madarász J. a szólásszabadság elleni merényletnek minősíti az elnök rendreutalítását.

Elnök konstatalja, hogy a zárt ülésnek nincs helye. Az eredményt a nyílt ülésben hirdeti ki.

A nyílt ülés.

Elnök elrendeli a névsz. szavazást. Ugyanazon betűnél akarja elrendelni, mint tegnap **Ugron G.:** Elnöknek kötelessége a házszabályok szerint eljárni. (Nagy lármá.) Mint hogy a szavazás is megisméltetik, a betűt is újra kell kihuzni.

Hentaller Lajos az elnök eljárása helytelen volt.

Rakovszky István: A tegnapi szavazás házszabályellenesen lett elrendelve, ennél fogva az egész eljárás megsemmisítendő, és újból kell elrendelni a névszerinti szavazást. (Helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon. Elnök csejeng.)

Barta Miklós: A tegnapi szavazás még tegnap megsemmisített és pedig azért, mert a szavazás végrehajtása nem felelt meg a házszabályoknak. Miért nem felelt meg? Azért nem, mert az elnök a jegyzők közül nem jelölt meg egyesekeket a kik az igennel vagy nemmel szavazókat jegyezzék. Ez pedig történt, mielőtt a betűket kihuzták volna az urnából. Ha tehát elnök urnak eljár

rasa a betűk kihuzása előtt szabálytalan volt akkor a betűk kihuzása is szabálytalan. (Igaz úgy van a szélsőbaloldalon.) Szavazásnál az első teendő az, hogy az elnök a jegyzőket megjelölje, a kik a szavazatokat számolják, miután ez szabálytalanul történt, az egész szavazás is szabálytalan. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Ugron Gábor: A 181. §. két részre osztja a névszerinti szavazást. Először öt percnyi szünet enged s csak ezután kezdődik a betű kihuzása. A 182. §. azt mondja hogy névszerinti szavazás esetén elnök kihuzza azon betűt, melynel a szavazás kezdődik. A szavazást tehát egészen újra kell kezdeni. (Helyeslés a bal- és a szélsőbaloldalon.)

Gajari Ödön: Történt hiba, ez kétségtelen, de ezt lehet reperálni. Ezért nem szükséges az egészet újra kezdeni, hanem folytattassék ott, a hol a hiba történt. Kéri ezt tekintetbe venni.

(Felkiáltások a baloldalon: Nem tekintünk el semmitől!)

Barta Ödön: Hivatkozik az esküdt-széki eljárásokra, a hol tévedés esetén az egész eljárást újra kezdik.

Elnök: En előbb húztam ki a betűt...

Barta Ödön: Az mindégy.

Elnök: Nem kívánom a vitát halasztani, megbajom a kíváncsok előtt, ha az ellenzék óhajtja formalitásokkal az időt húzni. (Nagy zaj a baloldalon. Felkiáltások: Ne sértégesen!)

Ratkay László: Tiltakozik az elnök gyanúsítása ellen, hogy az ellenzék az időt fecsereli. Nagyon sajnálatos az a tény, hogy a képviselőknek kell figyelmeztetni az elnököt, a ki pedig a rend felett tartozik ügyelni, hogy ne sértégesse a pártokat. (Igaz, úgy van! Ezt nem türjük.)

Thaly Ferencz: Egy pártinteczióját gyanúsítani nincs joga. (Nagy zaj. Elnök csejeng.)

Ezután megejtették a névszerinti szavazást.

Igennel szavazott 180, nemmel 53, tehát a többség tudomásul vette a miniszterelnök választását.

A kvóta.

Elnök: Következik a kvóta-törvényjavaslat általános tárgyalásának folytatása.

Thaly Ferencz: Mi magyarok mindig az állami létért harcoltunk, mikor Európa többi országai már konszolidálva voltak. Mi a kiegyezést egy elhibázott alkotási kísérletnek tekintjük. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) Az ország mai szomorú állapota a függetlenségi pártnak ad igazat.

Hentaller Lajos: Rablók!
Thaly F.: Magyarország áldozatra kényszerített. A 96-iki kvótabizottság kifejezést adott azon nézetének, hogy a kvótafelemelésnek semmi jogalapja nincs. (Ugy van a szélsőbalon.)

Szinay Gyula: Szell Kálmán írta ezt alá?

Thaly F.: Igen, a miniszterelnök írta alá. Most 99-ben sem volt megegyezés, áthidalhatlan úr volt a két bizottság közt. Miért nem szakította meg a tárgyalásokat a magyar bizottság? Ugy látszik, csak ürügyet kerestek a kvótaemelésre. 1897-ben Horánszky kifejtette, hogy az eddig fizetett kvóta is magas. (Ugy van a szélsőbalon.) A magyar bizottság nem a magyar érdekeket szolgálta, hanem az osztrák kívánságoknak tett eleget.

Rakovszky: Falk Miksa írta alá!

Thaly F.: Miért nem követelte a magyar bizottság a kvóta leszállítását. Az igazság arculütésével mentek bele a kvótaemelésbe. Nagyon jól érzi a nemzet, hogy Magyarország folyton szegényedik, míg Ausztria gazdagodik s ezért még igazságtalanabb a kvótaemelés. Nálunk első sorban az amugy is válsággal küzdő gazdák fogják ezt megsínyleni. (Ugy van a szélsőbalon.) Szükségtelen itt már statisztikai adatokkal kimutatni a kvótaemelés jogtalanságát. Kifejtette ezt már tegnap Kosuth F., kifejtette ezt már Horánszky Nándor is.

— hogy a mi gyermekjatekainknak vége és ezek romjain fötépült a mi szívünk kölcsönös szerelme,

— Nem valami nagy dolognak tartottuk a válóaszt, ennek a szerelemnek nem voltak regényes fordulatai, hogy öntudatára ebredtünk. Nem is csináltunk titkot belőle. Galambos is tudott róla, elmézte. Gyöngye ember volt Galambos, de jó szívű. Ilkának nem volt anyja. — Azt csinált, amit akart, az apja ráhagyta. Ugy terveztük a dolgot, hogy míg az anyáról maradtakhoz hozzájutok, nem hozzuk nyilvánosságra a dolgot. Ilka megígérte, hogy várni fog.

Közben Deérnek már tűzben égett arca, szemében is kitört a szenvedély lángja, hogy a leányról kezdett beszélni. A hangja egyre rekedtebb lett hogy folytatja:

— Nem akartam rosszat, Isten látja a lelkemet, hogy csak becsületes ember akartam maradni. Egyszerű, munkás ember, darabka földemen.

— Hanem közébe jött a sors számítása, mely halomra döntötte az anyémet.

— Egy esős délután, épen ilyenén, mint a mostani, az öreg Galamboséknál jártam. Galambos elment hazulról, talán a határt járta. Én együtt maradtam Ilkával. Elalmosodtam az eső zuhogására s elaludtam. De még álmomban is láttam Ilkát, a ki valami kézimunkán bábrált, az ablaknál ülve a másik szobában. Az ajtó nyitva volt, hogy elszenderedtem.

— Egyszer csak sikoltásra ébredtem fel. A másik szobából jött, melynek ajtaja most már be volt téve. Ráismertem az Ilka hangjára. Hirtelen felszakítottam az ajtót.

— Összeüöttem előttem minden, agyamra valami láthatatlan teher nehezedett, hogy keresztül tekintetem a szobán. Sok-sok keserűség futott össze a szívemben... Az öreg Galambos fegyvere ott csüngött a falon. Rendesen magával hordta, de most talán az esőtől akarta megkímélni. Megvillant a fegyver csöve előttem, arra gondoltam ebben a percben, hogy az öreg Galambos minden este friss töltést szokott bele rakni... Lekaptam a szegéről.

— Nem emlékszem másra, csak a fegyver hideg agyára, amint az arcomhoz szorítottam... meg arra, hogy Ilkával együtt találtam az apámat, ki megint részeg volt s erőszakoskodni akart.

Már itt elfult Deér hangja, odaborult az asztalra és sirt.

Alig lehetett már hallani, — a mikor mondta:

— Így lettem én gazember.

III.

A történet végé később tudtam meg. Hogy agyonlőtte az apját s elfogták. A leány is elémészttette magát. Deér kitéltötte a bűntetését...

... Hogy szünni kezdett az eső s szakadoztak az égen a felhők, Deér mikor kisirta magát, szó nélkül tovább állt.

Egy kis pénzt adtam neki. Az ablakon keresztül láttam, hogy betért egy pálinkás le-
bujba...

P o i c n e r : A szabadelvű klubban?

T h a l y : 1872 től 96-ig egyforma kvótát fizettünk. A közügyei költségek ez idő alatt is 13 millióval emelkedtek. Menyivel fog még ezután is emelkedni, ha tekintetbe vesszük a katonatiszti fizetések emelését, a gyorstűzelő ágyukat stb. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) El meri a miniszterelnök vállalni a felelősséget, hogy igazságos a kvótaemelés?

A kvótaemelés nem más, mint politikai kényszerűség, a 67. kiegyezésnek szomorú következménye. A mely nemzet nem rendelkezik katonasággal, annak megvan békítva a szabadsága. (Ugyan! a szélsőbaloldalon.) Nem szándékozik tovább a kiegyezés hátrányait fejtegetni.

L u k á t s Gyula : Hosszu volna ezeket mind elsorolni. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

T h a l y Ferencz : A kiegyezési műalaphikái közé tartozik a közös hadsereg. Sértik nemzet zászlóját büntetlenül, magyar szóért becukják a magyart. Odáig jutnak, hogy a magyar miniszterelnök nem meri védeni a magyar nyelvet. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Hogy a kiegyezést nem bírjuk a törvény értelmében végrehajtani, legjobban mutatja, hogy már az őszinteség is hiányzik a kiegyezés végrehajtásánál. Ott van az önálló vámtérület kérdése, ott van az alkotmányosság kérdése Ausztriában. Hisz még rendes miniszteriuma sincs az osztrákoknak. Látnak azt önként a tulajdonlalon mindnyájan, de nincs már erejük ezen változtatni. Olyan a magyar nemzet, mint a lelanczolt Promethéus, saskeselyű tépi testét. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) Itt a történelmi pillanat, midőn ellenségeinktől, mert hiszen barátaink is nem nevezhetik soha (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Soha! Soha! elszakadhatunk, nehogy a szomszéd háza tüze a mi házunkat is lángba borítsa. Úgy látszik az osztrákok vetünk akarják megfizetni a nemzetiségek kibékítését odaát. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) Most itt az alkalom, hogy annak az örökké tartó bizonytalanságnak, mely oly nagy kárral van hazánkra, véget vessünk. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Ezt az ország romlását czélzó javaslatot nem fogadja el, hanem csatlakozik Kossuth határozati javaslatahoz. (Élénk helyeslés és eijenzés a szélsőbaloldalon. Szónokot többen üdvözlik.)

E l n ö k : a vitát holnapra halasztja.

Miniszteri válaszok.

E l n ö k : Következnek a miniszterelnök válasza Buzath Ferencz és Major Ferencz interpellációjára.

S z é l l Kálmán felel Buzath Ferencznek a pestis tárgyában hozzá intézett interpellációjára. A behurczolás megállítására mindenütt történt kellő intézkedés. Majd részletesen beszámol a »Berenice« hajó utjáról és kijelenti, hogy minden meg történt, hogy a veszedelem behurczolása meggátoltassék. Kéri a válasz tudomásul vételét.

B u z a t h Ferencz főleg az Oroszország részéről történhető behurczolásokra hívja fel a miniszter figyelmét. Romániában már betiltották az Oroszországi zsidók bevándorlását, mert ezekben rejlik a legnagyobb veszély. Egyébként tudomásul veszi a miniszter választát.

S z é l l Kálmán miniszterelnök felel Major Ferencznek interpellációjára a Vöröskereszt részvétele tárgyában a dél-afrikai harctéren. Nem tartja szükségesnek, hogy egy ily messze távolban lefolyó háborúhoz leküldjük a Vöröskeresztet. Ha más nagy államok ezt megteszik, annak meg van a maga oka. Csupán begyakorlásra nem lehet ily expedíciót koczkatatni.

A Ház tudomásul vette a választ.

E l n ö k az ülést 2 óra után herkeszti.

H I R E K.

Törvényhatósági bizottsági tagok választása.

A városi törvényhatósági bizottságnak az 1893. évi október hó 18-án megválasztott

illetve az ezek közül időközben elhaltak vagy kileptettek helyére pótválasztás által beválasztottak az 1870. XLII. t.-cz. értelmében, a folyó 1899 év vegeig terjedő megbizatással bíró 47 bizottsági tag helyének 6 évre, ugyszintén az 1896 december 23-án megválasztott bizottsági tagok 1 bizottsági tag helyének választás utján leendő betöltése a tek. bizottsági közgyűlésnek, a folyó 1899. év október hó 28-án 230/14389—1899 bkgy. szám alatt kelt határozatával elrendeltetett a választási eljárás megejtésére a folyó 1899. év december hó 14 — csütörtök — napla tüzetelt ki.

A választás sorrendje a következő:

1. Az I-ső választó kerület — Csapó utca — választ 7 bizottsági tagot 6 évre; választási elnök: Balogh Imre, választási hely: a tüzőlő laktanya.

2. A II-ik választó kerület — Péterfia utca — választ 8 bizottsági tagot 6 évre, egy bizottsági tagot 3 évre; választási elnök Papp Ferencz, választási hely: a kereskedelmi akadémia tornahelyisége.

3. A III. vál. kerület — Hatvan utca — választ 8 bizottsági tagot 6 évre; vál. elnök Szabó Antal, választási hely: főreálisk. tornaterme. (Bejárat a reáliskola utca felől.)

4. A IV. vál. kerület — Piac utca — választ 8 bizottsági tagot 6 évre; vál. elnök Dr. Kemény Mór, választási hely: a városháza nagy terme. (Bejárat a főkapun.)

5. Az V. vál. kerület — Varga utca — választ 8 biz. tagot 6 évre; választási elnök Váczy János, választási hely: a megyeháza nagy terme.

6. A VI-ik választó kerület — Kossuth-utca — választ 8 bizottsági tagot 6 évre; választási elnök: Rickl Antal, választási hely: a városháza kistanács terme. (Bejárat Kossuth-utca felől.)

A választásra jogosítottak névsora a törvény értelmében, az országgyűlési képviselő választók folyó évre érvényes névjegyzékéből mindenik kerületre nézve, a választási elnöknek kiadott.

Minden választónak, e választás alkalmával személyesen előmutatandó igazoló-jegy kézbesítették s a szavazati lapok is ugyanekkor fognak kiosztatni, melyekre mindenik választó az általa megválasztani kívánt egyen nevével feljegyzi.

A választás a szavazók nevének és lakhelyének nyilvános feljegyzése mellett, személyesen beadott szavazati-lapok által történik; ha a szavazati-lap több nevet tartalmaz, az utóbbi irt nevek számba nem vételnek.

A betöltött szavazati-lapok a választás napján reggel 9 órától kezdve, délután 4 óráig fogadtatnak el, kitűzött időn túl szavazati-lapok nem fogadtatnak el.

Ha oly egyén választatik meg, ki mint legtöbb adót fizető már tagja a törvényhatósági bizottságnak és a választást elfogadja, helye a sorrendben a legtöbb adót fizető által pótolatik.

Az, a ki több kerületben választatik meg, azon kerületet fogja képviselni, a melyet a polgármesterhez intézendő nyilatkozatában megjelölni fog, — a többi kerület újból választ.

Fölhivatnak tehát a választók, hogy a választásra kitűzött időben es helyen igazoló jegyeiket és betöltött szavazati-lapjaikat magukkal vivén, megjelenjenek.

A választási eljárásra vonatkozó panaszok, vagy a megválasztott tag választási képessége ellen tett észrevételek, a választástól számított 15 nap alatt, az igazoló választmányhoz nyújtandók be.

Debreczen 1899, november 30.

Simonffy Imre,
királyi tanácsos polgármester.

A törvényhatósági bizottság legtöbb adót fizető és választott tagjainak névsora tájékoztatásul itt közöltetik: Legtöbb adót fizető bizottsági tagok 1900. évre érvényes névjegyzéké. Kaszanyitzky Endre, Sesztina Lajos, Simonffy Imre, Vecsey Zoltán, Dr. Simonffy B., Gyórfy Aladár, Berger Jenő, Koszorus Lajos,

Dr. Ujfalussy József, Rickl Géza, Dr. Sz. Szabó J., id. Csanak József, Czégely Ferencz, Hajdu Gyula, Kövesdi J., Jámbor Ferencz, Komlósy Arthur, Szikszay Lajos, Weichinger Károly, Kardos László, Dragota Miklós, Varga Ferencz, Reichmann Ármán, Biederman József, Szentkirályi Tivadár, ifj. Csanak József, Szabó Kálmán, Horvath István, Öry Mihály, Fried Emil, id. Bányai István, Falk Lajos, Dessewly Aurél, Malatinszky Ferencz, Fürst Ödön, Nagy Jakab, Szalay István, Horvath János, Szentessy János, Áron Jenő, Komlósy Dezső, Hutflesz Kázmér, Áron Miksa, Balogh István, Kemény Mór, Harangi Sándor, id. Kuczik G., Dr. Berger Andor, Hochfelder Jakab, Gyarmathy István, Dr. Csikos Sándor, Rotschnek V. Emil, Jóna István, Dr. Moskovitz Jenő, Benyáts Emil, Dr. Szentpáli Béni, Stark Márton, Steinberger Gyula, Szep József, Boczkó Samuel, ifj. Kertész István, Kéky Sándor, Móricz Ferencz, Polgáry Bálint, Szabó Antal, Gyóry Kálmán, Nemes Kálmán, Bódog István, Szilágyi Imre, Erber Vilmos, Fried Leó, Fried Daniel, dr. Nagy Lajos, K. Tóth Kálmán, Tóth István, Zador Lajos, dr. Losonczy Álmos, Vecsey Viktor, Jóna János, Harsányi János, Hidvéger Mihály, Tafler Ignác, Bösörmenyi Pál, dr. Szotyory Nagy Kálmán, Mayer Emil, Kerekes Geza, Kiss Mihály, id. Harsányi István, Szántó Győző, Kertész István, Szikszay Albert, Hauer Bertalan, Gebauer Károly.

V á l a s z t o t t b i z o t t s á g i t a g o k.

Bentmaradnak az 1896. december 23-án választottak:

I. ker. Csapó-utca. Otrokocsi Véghe János Dr. Kalmár Barna Dr. Kocsár Gábor Keszei József David Mihály Varjas János Szabó József.

II. ker. Péterfia-utca. L. Nagy Balint Csiky Lajos Kéky Sándor Török Balint Kurucz Miklós Faragó András.

III. ker. Hatvan utca. Kovács József Kertész Mihály Jubász Ignacz Jámor István Zöld János Csath Zsigmond Kulcsár Endre Salánki Ferencz.

IV. ker. Piac-utca. Dr. Kiraly Ferencz Torday Gábor Kiss Áron Bechert Manó Dr. Fejér Ferencz Kernhoffer József Dr. Burger Péter Dr. Freund Jenő.

V. ker. Varga-u. Váczy Janos Dobieczy Sándor Dr. Wolaffka Nándor Szabó Samuel Szentessy János Nagy Ferencz Jobbágy János Harmath Gergely.

VI. ker. Kossuth-utca. S. Szabó László Némethy Sándor Dr. Bakonyi Samu Kulcsár Gábor Kálmán András Némethy László Hercegh János Bösörmenyi Miklós.

Kilépnek az 1893. október 18-án 6 évre választottak:

I. ker. Csapó-utca. Bihari István Bácsy András Varjas Sándor Kiss Albert Dr. Kovács Sándor Pongó Lajos K. Tóth Kálmán.

II. ker. Péterfia-utca. Kertész Janos Kiss Balint Marton Imre Palfy Ferencz Polgáry Sándor Seress András Zöld Mihály Poroszlay Károly.

III. ker. Hatvan-utca. Csicsó Lajos Koncz Elek Kovács Lajos Mihalovits István Dr. Nagy Zsigmond Széll Farkas Szilágyi Balint Ifj. Mike Ferencz.

IV. ker. Piac-utca. Hajdu Ignacz Jóna Daniel Dr. Szántó Samuel Dr. Balkányi Miklós Lengyel Imre Mark Endre Dr. Popper Alajos Serli Ede.

V. ker. Varga-utca. Békessy László Geregy Kálmán Dr. Kemény Mór Miskolcsi Jenő Ericz Erő Palfy Gábor Szebeni Gábor Tarkanyi Peter.

VI. ker. Kossuth-utca. Alföldy Gábor Bartha Daniel Dicsőfi József Erdély Pál Jánosy József Dr. Legányi Gyula Pató István Rochlitz Arthur.

* **Ki lesz a mezőrendőr kapitány Debreczenben?** Egy gazda a Debreczeni Elnör legutóbbi számában — részéről viszont elismerést és köszönetet provokáló tárgyilagossággal — replikázott az általam vita tárgyává tett azon kérdésre, hogy ki lenne legalkalmasabb ember Debreczen városi mezőrendőr-kapitányának?

pitányi állását betölteni s kit és minő embert szemeltem én ki erre a hivatalos állásra leg alkalmasibbnak?

„Egy gazda ur azonban téved akkor, a midőn intenciómat odamagyarazza, hogy én azért tarom az általam kiszemelt egyént legalkalmasabbnak a mezőrendőr-kapitányi állásra, mert ő — ami többi kapitány collegainál szokatlan — magyar ruhában érzi jól magát. De vajjon ha a mezőrendőrkapitányok jó magyar gazdáknak kell lenni, — a mit „Egy gazda ur is készséggel elismer — egy jó magyar gazdálkodó ember nem le megsziveledebb és helyénvalóbb egyéniség, ha a többek közt öltözetében, külsőleg is magyar?”

Hogy venné az ki magát, hogy Debreczen város m. rendőrkapitánya holmi csodabogár cilinderben, lakkal-klakkal kivagot száncipőben, szemén csiptetővel, kezén glasse keztyűvel inézzze a mezőrendőrségi ügyeket min intelligens jó magyar gazda?!

Biztosítom az eddig tapasztaltak után mindazokat, a kik ezen ügy iránt érdeklődnek, hogy az én kiszemelt emberem a szó szoros értelmében okos és értelmes magyar gazda s jelenlegi hivatalos és társadalmi állásánál fogva pedig szinten nem kevesbé tisztelést, becsülést és elismerést érdemel; a minék alapján teljesen megnövekedő garancziájára láthatjuk benne fennforogni annak, hogy bizony Debreczen városa ez idő szerint szerencsésjén tarthatná, ha őt a mezőrendőri kapitányi állásra megválasztanák.

En részemről elfogulatlan jó lélekkel mondhatom, hogy azon — egyének közt, a kiket a mezőrendőri kapitányi állás betöltésére még idáig szóba hoztak: ez az én emberem — a kinek a nevét még most sem árulom el — (de akiről mindenki tudja, hogy Debreczen város egyik kapitánya) minden tekintetben legtöbb reményre jogosíthat fel bennünket arra nézve, hogy ő általa a mezőrendőri kapitányi állást végre valahára egy tetőtől-talpig ezen álláshoz méltó kapacitással jassuk betöltve. »Publicista.«

* **A város közegészségügye.** Sárvary Gyula főorvos a közg. bizottság ülése elé terjesztett jelentésében a város közegészségügyére vonatkozólag a következőket jelenti: A közegészségi viszonyok nov. hóban jobbak voltak, amennyiben úgy betegedések, mint halálosak kevesebb számmal fordultak elő. A megbetegedések leginkább a légzőszervek hurutos és lobos bántalmiból és torok gyuladából állottak. A heveny ragályos betegségek közül járványos jelleggel uralkodó vörheny nov. közepe táján járványos jellegét elvesztette, attól kezdve többnyire szelíd lefolyás mellett csak szórványosan észleltetett, melynek következtében a járvány miatt zárva tartott elemi iskolák megnyitattak, az óvodák azonban továbbra is zárva tartanak.

* **A debreczeni telefon hálózat** január elsejével már az állam kezelésbe megy át. Attól kezdve a központi állomást a főposta épületben helyezik el és a város minden részében szerte ágazó huzalokat mind ujakkal cserélik fel. Uj telefon gépeket és uj huzaltartó oszlopokat állítanak fel. Az átvételre vonatkozó rézlevek végleges lebonyolítása dr. Balkányi Edénék hazaérkezése után történik meg, aki most Meránban üdül családjával.

* **A „Zion” egyleti tagok** szives figyelmébe. Alapszabályaink értelmében az 1900. évre érvényes választási listástrom január hó folyamán állítandó össze az 1899-ik évi december hó 31-ig eszközölt fizetések alapján. Mivel ezen a listástromban a tagsági járulékkal hátralékban lévőket nem vehetők, tisztelettel kérjük, hogy esetleges tartozásukat az év végéig kiegyenlítsék sziveskedjenek, nehogy joguktól eleszenek. Az előjáróság.

* **Az államfogyók osztja.** A szocialista sajtópörök számos elítélte annyira megtölti a váczi, szegedi államfogyókat, hogy azok ellátása már is nagy nehézségeket okoz. Ezelelt jó dolguk volt a foglyoknak, mert az állampanzár a foglyok mindegyikének készpénzben havi 25 frtot előlegezett, melyből a fogház lakója kénye-kedve szerint gondos-

kodható élemezéséről. Már Erdély Sándor volt igazságügyi miniszter beszűntette az előleget és elrendelte, hogy az államfogyókat is a közönséges fogházi ellátásban kell részesíteni. Azóta a két fogház igazgatói folyton jelentik az igazságügy miniszternek, hogy a fogház lakói közül sokan nem bírják meg a fogházi kosztot, de meg a szocialista foglyok közül is sokan gyomorbetegesek lettek, a minék következtében Plósz Sándor igazságügyi miniszter újévtől kezdve ismét meghonosítja a régi rendszert, mely szerint a foglyok ellátásuk céljaira havonta 25 forint előleget kapnak. Az erre vonatkozó kiadásokat már a jövő évi költségvetésben előirányozták. Mindenesetre Debreczenben a párbajok városában kell legnagyobb örömet a miniszter eme újabb intézkedése.

* **Ügyes gondolatolvasó.** Érdekes társaság került össze a vasuti kupében. Csomó vigécz, egy bűvész, meg egy munkácsi vegyeskereskedő. A vigéczek között volt, a ki cognacban, volt ki biztosítási ügyekben, volt ki kézműaruban utazott. A bűvész mint gondolatolvasó kéri a munkácsi hitsorsos. Ha jól a szemé közé nézek, válaszolt a bűvész, megmondom, hogy mire gondol.

— Azt már szeretném látni.
— Hát fogadjunk.
— Áll egy száza, nyújtja kezét a kereskedő.

— Hát maga most utazik Bécsbe, bevásárol hitelbe nagy csomó árut, eladja és aztán fizetésekreptelenséget jelent.

A zsidó kivisz egy százast és átnyújtja a bűvésznek.

— Gondolni nem ezt gondoltam, de a tanács meg-ri a százast.

* **Az izr. nőegylet népkonyhája.** Mint ha csak tel apó és a jószágos női sívek összebéreltek volna, mire hó borította el a földet, az nap nyitott meg az izr. nőegylet népkonyhája is, hogy enyhülést, tápláló eledelt adjon annak a szegény 70 iskolás gyermeknek, kiket a sors oly mostohan látott oly földi javakkal. Lélekemelő látvány, midőn 70 iskolás gyermek, többnyire 6—8 évesek, elegáns, bájos mosolyu uri nők kezeiből, kapják az illatos gőzölgő levest, a tápláló húst és főzeleket, kik aztán — az éhséget lecsillapítva, hálas szavakkal fogadják imáikba a jöttek neveit. Maga az intézmény, a legnagyobb csendben gyakorolja áldásos működését. Az izr. nőegylet választmány a tagjainak önkéntes adományait tartják fenn a téli idényen keresztül. Nem kér, nem könyörög senkitől, mert tudja azt, hogy kétszer ad az, ki gyorsan ad — Mint varázsütésre, nyitott meg a népkonyha, hogy naponként 70 gyermeknek adjon enni-valót. Tegnap volt az első ebéd, melynek kelő ellátásánál segédkeztek dr. Popp R. Alajosné, Stern Józsefné, Berger Jenőné és dr. Altman Béláné urnők. Ott volt az izr. iskola teljes tanítói kara s a nőegylet titkára dr. Altman Béla. A jelen volt urnők pár pillanat alatt szolgálták fel az éhes gyermekek ebédjét olyan ebédet, mely a legkényesebb gyomor izlést is kielégítheti. Három tál étel, puha fehér kenyérre, elérhetően vágya sok szegény gyermeknek, teljesen ingyen, jószívü, anyagi arzu nők ajándékából! Valóban ez az igazi jólékonyság!

* **A katolikusok ünnepe.** Debreczenben zsinagógából már csináltak zárdát és kápolnát; miért ne lehetne kaszarnyából is templom, paplak és iskola? Az itt lakó görög szerartásu katolikusok tudvalevőleg most szervezkednek önálló anyahitközséggé. Az első lépés ehez egy segédlekesi állás létesítésével tették, a melyet közelebb már be is töltött Firczak Gyula munkácsi püspök, a ki 500 frt évi segélyt kér a káplánság fenntartására. De a gör. kath. hívek buzgalma templom, paplak és iskola felállításán is fáradozik. A város közönségének ismeretes áldozatkészségébe vetik a reményeket: a városól várják, hogy kegyes céljai elérésében hathatósan fogja támogatni őket. Néhány helyben lakó gör. kath. polgártársunk azt a kérelmet intézte a közgyűléshez, hogy templom, paplak és iskola számára engedje át az alakuló g. kath.

hitközegnek a Salétrom-laktanyát, amely, vélekedések szerint, eme célokra teljesen megfelel. S ezt a kérelmet maga Firczak Gyula püspök küldte meg a váro-hoz meleg ajánlás kíséretében.

* **Uj napilap a vidéken.** Kolozsvárott e hó 1-én új napilap indult meg „Ujság” címmel mely reggel jelenik meg és így nagy előnyben van az ott este megjelenő lapokkal szemben. A gazdag értéke tartalommal megjelenti a szomszédok között lehet következtethetni, hogy csakhamar közönséget fog magának teremteni, az Ujság, mely Gombos Ferenc kiadásában jelenik meg, felélő szerszkeztője Hederváry Lehel dr., kinek jó neve van a sajtó munkasainak sorában.

* **Magvaszakadt grófi család.** A hivatalos lap közlése teszi, hogy hiteles adatok tanúsága szerint gróf Brunswick Géza Semmeringben 1899. július 20-án elhalt es vele a magyar főrendiházban örökös tagsági joggal bíró gróf Brunswick-család fiágában a magvaszakadás esete állott be. — Kik azt tagadásba vezzik, hat hó alatt megfelelő okmányokkal tartoznak a főrendiház elnökéhez, vagy belügyminiszterhez intézendő beadványban igazolni.

* **Mennyi kell egy primadonnának?** Budapesti tudósítónk írja: Ismeretes, hogy Örley Flóra, az egykor híres vidéki primadonna, szerződéseszeses címén, pünbe fogta Krecsmenyi igazgatót, a ki meg pozsonyi direktor korában szerződött a primadonná. Örley Flóra föl is lépett; de csak — egyszer. E fölépése után felbontotta a szerződést. Hogy miért? — azt tudjuk. Ezért a primadonna 17,840 forintot követel a direktortól. A pör már evek óta húzódik, s e közben meg is enekeltették a primadonnát szakértők előtt. De a budapesti törvényszék ezzel nem elégedett meg, s most abban a kérdésben akarja a szakértők vélekedését hallani, hogy mennyi kell egy primadonnának egy esztendőre? E kérdés fölött vitatkoznak most színházi körökben. Valaki, a ki maga is kíváncsi volt, ugyanezt a kérdést intézte nem szakértőhöz, hanem magához a primadonnához. És ő szellemesen így válaszolt:

— Hogy mennyi kell egy primadonnának egy esztendőre? . . . Hja, az attól függ, hogy mennyi az — imádóinak a száma!

Valószínű, hogy a budapesti törvényszék tiszteletre méltó bírái a komoly jogikérdésre hasonló választ fognak kapni.

* **A tirolit és a zsidó.** Az Angol Királynőben történt meg a heten ez érdekes eset. Az éjjeli vonattal két vendég érkezett a szállóba és mivel a szobák már mind el voltak foglalva, a két új vendéget egy szobába tettek. A zsidó reggel jókor akart utazni és meghagyta a kapusnak, hogy költse fel. Tevedésből reggel felalmban a tirolit ruhait vette magára, amit nem is vett volna észre, ha a folyosón levő tükörbe meg nem lát magát megesen kiált: Mondtam annak a szamar portásnak, hogy engem költson fel és a buta mégis a tirolit költötte fel.

* **Teljes holdfogyatkozást** várhatunk e hó 16-ára. Az érdeklődőknek persze fel kell adozniok éjjeli nyugalmaik egy részét, mert a holdfogyatkozás 12 óra 44 perczkor kezdődik. 2 óra 26 perczkor éri el tető fokát s 4 óra 18 perczkor lesz vege.

* **Alföldy Károly** tánciskolájában a második tanfolyam decz. hó 12-én kezdődik. Beiratásokat elfogad lakásán Pererfia u. 2. szám.

ÜZLETI KÖNYVEK rendkívül **dus választékban minden versenyt kizárólag legolcsóbban kaphatók Hoffman és Kronovitz könyvnyomdájában, a főpostával szemben.**

* **Ingyen egy sorsjegy**, mely 6 huzásra szól kétszáz ezer korona fő- és számos mellék nyereménnyel mindazoké, kik legálább 5 frt árú vásárolnak Schwartz Dániel üzletében a Bika épületében, hol a legalkalmasabb karácsonyi és ujévi ajándékok férfiak részére kaphatók u. m. csakis valódi tajték pipák, tajték és borostyan szipkák, valódi ezüst fogantyús ébenfa botok, dohányzó asztalok, pipaállványok, szivar, pénz- és dohánytárczák, sakkok és dominók nagy választékban és igen jutányos árakon.

* **Nagyot hallás.** Egy gazdag hölgy, a ki a nagyot hallás és fülzugástól O. Nicholson művészi füldobja által meggyógyult, annak — illetve intézetének — 20.000 márkát ajándékozott, hogy ezen pénzből olyan süketek és nagyot hallók, a kiknek nem engedik anyagi viszonyaik, hogy a füldobot beszerezhessék, ingyen láttassanak el. Levelek czimzendők: «Institut E. W. Nicholson «Longcatt» Gunnersburg, London, W. England.»

Színház.

Aranykakas. Az aranykakas is leszerpelt egy jó időre. Nálunk nem tudott diadalt aratni, mint a vigszínházban. A tegnapi harmadik előadás is jó volt különben.

T. Halmy Margit állapotában néhány nap óta fokozatos javulás állott be. Mindazonáltal színházba járó közönségünk még hosszabb időre meg lesz fosztva attól az élvezettől, hogy a T. Halmy Margit művészi jáékában gyönyörködhessek.

Magyar művész sikere külföldön. Drezdából távirat jelenti, hogy tegnap-é este az ottani Gewerbehaus szimfoniai hangversenyén fenyves sikerrel adták elő Major J. Gyula jeles zongraművésznők D-dur hegedűhangversenyét. A hegedűszólam melodikai szépségeit Mahr drezdai versenymester kitűnően juttatta érvényre, a zenekart pedig Major maga vezette a kit külföldön dirigensi minőségben is nagyra becsülnék. A közönség lelkes tapsai egyaránt szólottak a szerzőnek, dirigensnek és a jeles hegedűművésznöknek.

B. D. J. reflektor urnak

barátilag ajánlja: **Gondy Károly.**

Valóban halára kötelezett, hogy a »Szulamit opera« kritikámat reflexekre méltatta és így azt egészen izselemre kiegészítette.

Mióta Dr. Király Peternek a textusát megadta, tartózkodom a textus írójával polemikába elegendni és most is újra nem a mellek szövegére, de főképp a zenére fektetem kritikám súlypontját, ha egyszer »Szulamit« operának van deklarálva.

Eddig befejezést ért volna a hypokritérium, de engedjen meg, ha néhány lényegtelen megjegyzést pótlólag tenni szükségesnek tartok.

Igaz van reflector urnak, hogy nincs jártasságom a héber irodalomban: hogy kell a tevé hátán pegazuson megülni a pusztaban, midőn az én deresemet rendesen csak úgy szórén dresszizozom. De hát honnan is vennem abbani jártasságomat, ha egyszer hébernek nem születtem, sem a Talmudot nem olvashattam, dacára, hogy én azt évek óta az antikváriusnál kajtatom.

Ismételtem, újra ismétlem, hogy a szöveg-gel soha sem foglalkoztam az operában; én akkor egész fül vagyok, akár hátat fordítok a színpadnak, ha zenét hallgatok. Ösmerek vagy száz operát, de szövegét egynek sem tudom.

A ritusról pedig egészen absztrahálok, mert theologus éppenséggel nem vagyok. Hogy is tagadnam, hogy Szulamit nem héber, ha már egyszer úgy szerepel a színpadon?... Értsük meg egymást: csak »zenéje« nem héber: nem az a brillans zene, mit a synagoban megszoktunk, vagy Halévy »Zsidónő«-jében és Mendelssohn »Paulus« oratoriumában

hallottunk. Határozottan állítom, akár esküvel bizonyítom, hogy a Szulamit zeneszerzőinek fogalmuk sincsen a vocal zeneről. Hiszen Meyerbeer első operáit is átdolgozta, midőn hat évi énektanulmány után Olaszországból Párizsba visszaérkezett és főképp Rossini könnyed stylusával sokat javított későbbi művein.

Nagyon mellekes, hogy mikép ereszkedik Szulamit a végzetes kutba és lent hogy viselkedik; de ha már mentésről van a szó, bajnak kellett történnie odalent. Lehet hogy a víz a legenda szerint emelkedett túlságosan az ivó szájaig; vagy nem is vadmacska, sem menyét, hanem görny okozta ajulását: és ha elájult ismét csak legendásan kiálthatott segítséget. És ha nem kiálthatott, annál is inkább helyén volna, hogy a zene szóljon helyette és magyarázza a baj nagy fokát.

Budapesten p. nem kötéllel huzza Absolon ismeretlen imádoitját. Ez persze a debreczeniek kedvéért változott puszta kuttá. Hát nálunk a »vad macska« helyett a vas macska segíthetne a kutba fuladott baján.

No én a mese igaz voltáról nem kezeshetek, mert nincs már mellettem 80 éves anyam.

A Talmud szerint a zsidók most tánczolatnak papjaikkal egyetemben, kivált lakadalom alkalmával. Jó, nem bánom, de csak ne »csörgős« galoppot, ez előtt még a Kreml-ben sem emelek kalapot, kivált ha tortás süvegű pap járja a bolondot.

Nem kifogásolom, hogy Joáb inkább az uniformisával hatott a női szívre, hiszen most is annyi szívajt okoz és sok philiszteus férj fejére bánatot hoz!

Hat ez, kerem, rég megszokott história, min változtatni csak úgy lehet, ha visszamegyünk paradicsomba. De engedjen meg Reflektor ur, hogy a kerést, fohászt a zenében nem kemény kvintekben, de igenis lágy terciz, vagy kis septben szokás kifejezni és ha látjuk, hogy bálványunk bolond; akkor sajnálatunknak a chromaticai scala-ban engedünk tért.

Lám Reflektor ur a zenei laikusságával hogy takarózik és még is mily zokon veszi, hogy A-moiból egyszerre a C-durba atcsapok, pedig ez a legegyszerűbb kitérés. — Hogy Szulamit zenejét »örök« szépek minősítsük, arra tessék még »örök« időt várni. Legyen meggyőződve, hogy a Szulamit dallamait nem igen fogjuk dudolni, ha az operából hazatérünk.

A hétágu mécses elhelyezése nem fejelemeg a zsidó traditionak... Hm! Azt mindnyájan tudjuk, kivált kik a törvénybe járunk, hogy a Deak-utca nem áll egészen északnak, mint a politikában és így a kan-de-lábra sem alhat kellőleg nyugotnak; de csak nem kívánhatja, hogy a Szulamit korrekt előadása végett a színház frontot cseréljen? Eddig is elég volt rája költségünk; de még a pápondek is hogy forgassuk?!

A templom decoratioját azért nem említettem, mert, mint jelzem, nem vagyok theologus, sem kárpitos, sem templomi festő, csak mint építész kerdek: mit jelkepeznek a rövid oszlopsorok? úgy vélem, mint a bakkancsok, nem sokat értelmeznek sem szépségben, sem erő tekintetében. No még hogy a hatalmas tölgya, melynek ágai a színpadot átfogják, nem keleti tajba való.

Hogy e zsidó dalmű sokáig tartsa magát Komjathy javára, azt én is szívemből kívánom. Miért is ne tartaná magát, ha éneke kevés bravurral jár és mint egyszerű zsolárt mindennap ismételhetik, mint a hogy verklizik is.

Végre ha opera, miért nem adjak az operaházban? Talán felnek a szerzők, hogy — mint Kolozsvárt — megbukik? Lehet mert itt is a mágus dirigal. Különbben legközelebb, ha Budapestre megyek, megbeszélem Káldy barátommal a dolgot... Hat ha!... elmuik tőle a nagy nátha?!

Hapczi! hapczi!...
Lieber Pepi!

Papp Elemér meggyilkolása.

— Saját tudósítónktól. —

Szatmár, 1899. decz. 5.

Most már alig van kétség az iránt, hogy a tragikus véget ért Papp Elemér batyja kápiságának esetét áldozatul, mert beigazolódt, hogy Papp Béla nem is gyilkolta meg maga, de meggyilkoltatta, hogy azután ő legyen az egyedüli örökös, reá maradjon Papp Gyula több száz ezer forintot érő vagyona. Konstatált, hogy Papp Béla fényűző életet folytatott, csakis négyes fogaton járt. Rengeteg cselédséget tartott s kötekezése folytán a tönk szélére jutott. Hegy a bukás elől meneküljő, testvérgyilkosságra vetemedett. Tudósításunkat, a melyben e borzasztó tényt maj jeleztük, a vizgálat további eredményeként a következő részletekkel egészíthetjük ki:

Tanukihallgatás.

Papoczy vizsgálóbíró előtt a szombati nap egész folyamán tanukihallgatás volt. Mind a 7 beidézt tanu terhelőleg vallott Papp Zoltánra, különösen azok a kikkel alibijét akarta bizonyítani. Ismeretes dolog, hogy Zoltán Palvasuti hivatalnokot harmadnap a gyilkosság után könyörögve kérte Papp Zoltán, hogy kihallgatása esetén korábbi időre mondja együttét. Ugyanigy vallott dr. Egri tanu is, a ki szintén jóval későbbre teszi vele való találkozására idejét, mint a vádlott.

A vádlott Papp Zoltán Petőfi-utca 42. szám alatt lakott. Zágonti Széles Marja urnő házában, a ki arra nézve hallgatot: ki a vizgáló hatóság, hogy miből élt Papp Zoltán. Tanu azt vallotta, hogy egy izben egy százast mutogatott neki a lakója, hogy azt Papp Belától, az Elemér batyjától kapta s mig azt fölvalja, 3 frtot kölcsön is kért tőle. Elbeszélte, hogy a kapott pénz ellenében 2 héig kell dolgoznia Papp Belánál, kihez ki is ment, de másnap már visszatért s midőn a tanukérdezte: »Hát ennyiből áll a két hét? — azt felelté:

Nem vagyok bolond, hogy hivatalt vállaljak, vagy Belánál megeröltessem magam a munkával, hisz úgy kapok tőle akkor és annyit, a mikor és a mennyit akarok.

Megerősíti a tanu azt is, hogy Papp Zoltának semminemű foglalkozása nem volt s hogy folyton a Béla segélyéből élt. Papp Béla feltűnő gyakran jött Zoltánhoz, s igen titkolódzó módon érintkezett vele, Papp Zoltán mindezeket tagadta, de a felesége bevallotta hogy a férje nemcsak a 100 frtot kapta Papp Belától, hanem hogy már több mint 2 hónapja annak segélyezéséből élnek.

A gyilkos.

Tegnap azután tovább vallatták a megrogzött embert, mig az végre ma éjfékor megtört és vallott. Elmondotta, hogy őt bérelte föl unokabatyja, Béla arra, hogy valami utonmódon tegye el vagy létesse el a Papp Elemér öccset, neki is juttat az ilyen módon majd reászálló apai vagyonból.

Az elvtemült ember vállalkozott a gaztetre; már régóta megerlelődött benne gyilkos szándék, ő maga azonban gyáva volt, hogy végrehajtsa, eszközt, bérnyilkost keresett, így szolgáltatta föl a bűntényre Helmezy Endre fodrászsegédet, a ki azonban visszautasította az aljas szerepet.

Végül meg is akadt gyilkos: Zsoldics Mihály juhász, a ki az unokabatyja által törbicsalt fiut két revolverlövessel oryul meggyilkolta.

A gyilkosság előzményéről a következőkről értesülünk: Papp Béla szentmártoni birkolok ama nap reggelén bejött Szatmárra kocsiján: unokafivérét Papp Zoltánt fölkereste Pe őfi-utcai lakásán, kocsijába vette és azon anyósának szatmári házba fele hajtatott. A kocsi bealt az udvarra, a bennülők azonban meg lözöleg kiszálltak és fontos beszélgetésbe merülve, sétálgattak az utcán. Papp Béla egy fél óra múlva betért az udvarra, befo-gatott és azonnal visszahajtott tanyájára, Papp Zoltán pedig azonnal Markus tanáré-hoz ment és Elemérrel férevonulva, hosszabban beszélgetett vele.

Távozása után Elemér engedelmet kért

tanárától, hogy délután Papp Zoltánéhoz mehessen: a tanár ellenvetést tett, de Elemér megjegyezte, hogy Zoltán mindenestre számít rá és Zoltán csak röstelke esből, gyávaságból nem merete személyesen kikérni tanárától. Ez végre is beleegyezett és Elemér 2 órákor elment, egyneved 4-kor pár perezre visszajött, azután csak ugy visszaszólva Draveczky Sándor laktársának: szervusz, eltavozott, hogy soha többé vissza ne térjen.

A hatóság kezében vannak tehát az elvetemült gyilkosok s a most már biztos mederbe terelt vizsgálat rövid időn belül fel fogja deríteni a borzasztó ügy minden részletét.

Nem akarok itt meghalni.

— Saját tudósítónktól. —

Jánosda, december 5.

Jánosda község pusztulásáról szóló hétfői cikkünkre vonatkozólag kapjuk a következő sorokat: Jánosda községben a legjobb kut a Kelepecz család házában van, a ki e kútból iszik az merget iszik s így elképzelhető, hogy milyen lehet a többi kut vize. Kelepecz Lajos tifuszban meghalt, előtte meghalt egy 12 éves leány, az anya, a többi gyerekek s a cseledség, mind beleesett a tifuszba s egy részük most vívja az utolsó harcot az életben.

Két kis gyermeket a családból, mikor még nem jelentkezett rajtuk a tifusz, nagyanyjuk özv. Közepessy Ferenczné remegve életükért, elvitte Nagy-Szalontára, hogy megmentse őket, de hiába, mert a betegség magvát elvitte magukban s most mind a kettő tifuszban sinylődik.

A vész először egy kis cseledleányon tört ki Kelepeczek házában. Szabó Annának hívják s Nagy-Szalontáról való. Beállása után pár napra, tifusz s lázba esett. Dr. Balogh Elek megvizsgálta akkor a leányt, s kijelentette a család előtt: hogy tifusz, menthetetlen.

A leány megértette, hogy menthetetlen lázas agyában forrott a gondolat, hogy ő itt nem hal meg, elmegy baba az anyjához. A mikor nem volt senki a szobában, fölkel, felöltözött s azután neki végül ez utna, a mint csak a lábai birtak s hideg esőben Szalonta-fele vette útját. A kapuban utjába akadt egy béres gyerek a kivel beüzent:

— Mond Kari, hogy hazamegyek édesanyámhoz, mert nem akarok itt meghalni.

Közel éjfél volt s Nagy-Szalontán mindenki pihent már. Egy kendőbe burkolódzott alak ment tántorogva utcáról-uczára, végre megállott egy nadszöld ház előtt. A Bodri egyet vakkantott, a mikor betámolygott valaki az ajtón, de azután hangos csaholással fejezte ki örömet.

Szabó Andrásné fölébredt, hirtelen meggyújtotta a mécsest s kinyitotta az ajtót. A tornácra egy összerogyott vizes alak kuporgott, a ki csak annyit tudott mondani:

— Édes anyám nagyon beteg vagyok.

Igazán nagy győgyereje van az anyai szeretetnek s az abban való reménykedésnek. Mert a kis Szabó Anna, a ki láztól tüzelő testtel, esőben, hidegben tett meg több órai utat — most már túl van minden veszélyen s meggyógyulását bizonyosra veszik.

Törvénytörés.

§ Hangok a tótokról. Egy tót ujságban a turóc-szent mártoni Narodnia Noviny-ban, a melynek az ismert Hurban Szvetozár Vajanszky a szerkesztője, ily czim alatt Novák Antal betűszedő cikket írt a magyarok ellen. Az ügyesség nemzetiség elleni ingatás miatt fogta sajtóperbe a lapot s a budapesti esküdtésék előtt ma tartották meg a sajtóárgyalást. Zsitvay Leo elnökle elatt. Novák, a vádlott kijelentette, hogy a cikkelynek ő a szerzője s a felelősséget érte elvállalja. Az elnök a következő három kérdést terjesztette az esküdték elé:

1. Foglaltatik-e a cikkelyben nemzetiség elleni gyűlöletre való izgatás?

12 igen.

2. Szerzője-e vádlott a cikkelynek?

11 igen, 1 nem.

3. vé kes-e a vádlott az izgatásban?

11 igen, 1 nem.

A marasztaló verdikt alapján a sajtó-bírószág Nagy Géza dr. alügyész vádbeszéde után egy heti államfogházra és 50 frt pénzbüntetésre íélte a vádlottat. Kötelezte továbbá az itéletnek a Narodnie Noviny cz. lapban való közzétételére s az össz s költségek viselésére. A vádlottat 100 frt óvadók és két kezes jótállása mellett szabadlábban hagyták.

§ A büntető perrendtartás. A Magyar Közönségnek rendkívüli érdeklődése mellett folytatja büntető perrendtartás ismertetése véget tartott előadások sorozatát. A tegnapi ülésen Vavrik Bela dr. az egyesület elnöke ismertetett egy vitas kérdést az esküdtészeki eljárás köréből. Varga Ferencz-dr.-nak erre vonatkozó jogveleményével együtt. Az ülés főtargya Edvi Illes Karoly nyug. kir. ügyésznek, a kiváló kriminálistának, ki a büntető perrendtartás kifutó kommentárjának egyik társszerzője, előadása volt a járásbírószág előtti eljárásról, melyben beható ismertetést nyújtott az eljárás minden faszáról, főleg a vad képviselőre és ebben az ügyészszégi megbízottak új intézményére helyezve súlyát.

KÖZGAZDASÁG.

Kamarai közlemények.

A mi kir. államvasutak a r a d i üzletvezetősege az 1900, netleg 3 évre szükséges kavics (14000 köbméter) és terméskő (8000 köbméter) szükségletének biztosítása céljából f. hó 11-i lejarattal nyilvános árlejtést tart.

A m. kir. államvasutak gépgyára részére szükségelt 200.000 db. különféle méretű erdei luczfenyő-, és tükfá deszka szállítása iránt f. hó 15-iki lejarattal nyilvános pályázat hirdettetik.

A m. kir. államvasutak z á g r á b i üzletvezetősege f. hó 15-én a következő anyagok szállítására hirdet pályázatot: kavics, mukövek, téglák, olaj, fagygyu, gyertya szer-szám nyelek, magvak, stb.

A m. kir. államvasutak igazgatósága 700.000 iv 25-76. méretű és 750.000 iv 22-28 méretű kek másoló papir szállításának biz osítása céljából f. hó 16-án nyilvános árlejtést tart.

A m. kir. dohányjövédéki központi igazgatósága f. hó 18-iki lejarattal olomzarzsinigre (vámzsinór) hirdetel pályázatot. Évenkinti szükség et körülbelöl 1800 klgm.

A m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősege az 1900 évre szükséges kő és fedőanyagok, befásítási és veteményezési anyagok beszerzésének biztosítása céljából f. hó 19-én árlejtést tart.

Szabadalmi leírások.

A m. kir. szabadalmi hivatal a következő szabadalmak leírását küldte be. Tengelykapcsoló. Berendezés jelzőtöltényeknek vasuti sínekre való fölrakására. Körforgású repakiemelő gép. Eljárás felső világításu ablakok nyítására és zárására. Eljárás szennyvizeknek lecsapattás által való megtisztítására. Ujtás gabonatisztító gépeken. Ujtások tojásvizsgáló gépeken. Ajanlott levelek és pénzüalványok felvételére szolgáló automata. Egyes eke gyanánt is használható kettős eke. Golyócsiszoló gép. Burgonya kiemelő és gyűjtő gép. Ujtások hűtő gépeken. Munkás ellenőrző óra. Eljárás oxigennek légköri levegőből való kivonására. Oktatási czelokra szolgáló modellek. Kulcs nélkül nyitható zár. Eljárás aszfaltmozaik-m. kadám e állítására. Önműködő gaznyomástfokozó készülék utcai

lámpák számára. Villamos központi ébresztő. Gyufagyártó gép. Ujtás mérőléczen. Jegygyűrű-metsző gép. Mindazok, kik a szabadalmak iránt érdeklődnek, azok rajzait és leírását a ker. és iparkamaránál megtekinthetik.

Budapesti gabonatözsde.

decz. 5.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

B u n a	kilos	Ar 100 klg.		100 kilogramm ára
		frttól	frtig	
Bánsági	ó	76	7.70 - 7.80	80 08.20 - 08.20
"	"	77	7.80 - 7.90	81 08.30 - 08.25
"	"	78	07.00 - 08.10	82
Tiszavidéki	ó	79	08.05 - 08.20	80 08.20 - 08.20
"	"	76	7.70 - 7.80	80 08.30 - 0.825
"	"	77	8.80 - 7.90	81
Pestvidéki	ó	78	08.00 - 08.10	82 08.20 - 08.15
"	"	79	08.05 - 08.20	81 08.20 - 08.20
"	"	79	7.65 - 7.75	80 08.15 -
Fehérmegyei	"	76	7.75 - 7.85	81 08.25 - 00.15
"	"	78	7.95 - 8.05	82 8.15 - 0.20
"	"	79	07.00 - 08.15	81 8.25 -
Bácskai	ó	76	7.70 - 07.75	80 00. -
"	"	77	7.75 - 7.85	81 00.00 - 00. -
"	"	78	8.95 - 08.05	82 - - - 00. -
Északmag	"	79	3.00 - 08.15	81 - - - -
"	"	78	8.85 - 8.0	80 - - - -
"	"	79	0.00 - 8.10	81 - - - -

	Min. hekt.-ben	Arkilogram
Ruzs elsőrendű	uj 70-72	6.15 6.25
" másodikrendű	"	6.00 6.10
Árpa takarmánynak	" 60-62	5.80 6.90
" égetni való	" 62-64	5.55 5.75
" serfőzdei	" 64-66	6.25 6.60
Zab	" 39-41	5.35 5.45
Tengeri bánsági	uj	5.00 5.30
" más nemű	"	5.30 5.40
Repce bánsági	"	11.60 12.10
Köles	"	5.30 5.60

Sertésvásár.

Kőbányai sertés piac. decz. 5. Magyar elsőrendű Óreg nehéz (páronként 400 klgm felüli 40-41 kr. Közép p. kint 300-400 kg. sulyban — kr. 320 kilog sulyban Fialal közép (páronként 251-320 kg. 42-43 kr. Fialal könnyű páronként 250 kg. sulyban 43 1/2 - 44 krig. Szerbiai: Nehéz p. kint 260 kg. sulyban 41 1/2 - 42 krig.

Sertéslejtés: 1899. évi decz. hó 3. napján volt készlet 27739 darab, decz. 4. felhajtattott — drb, 1899 decz. 4-en elszá- litott 785 db. 5-ára maradt 26951 db. A hizott sertésüzlet irányzata lanyha.

Szerkesztői üzenet.

K. Erzsike. M.-Sziget. A nagyon csinos és értékes küldeményt sietünk felhasználni. Mindig nagyon szivesen látjuk.

K. H. Felelős szerkesztőnk csak szombaton érkezik vissza. Kiváncsi. Levél.

Divatos
női ruha szövetek,
selymek,
női ruha flanellek,
cosmanosi mosó velezek,
Himalaya téli kendők,
olesó szabott áron kaphatók
Szabó Lajos Fiai cégénél
Debreczen.

Ingyen!   Ingyen!

A
karácsonyi idény alkalmával

minden megrendelőnk
6 drb. Cabinet-képhez 6 drb.
6 drb. Visit-képhez 3 drb.
saját fényképével ellátott

levelező-lap

 ingyen
adatik B. u. é. k. nyomással vagy anélkül

Halász J.

fényirdájában

Piacz-utca 81, a «Corso»-val szemben.

Ingyen!   Ingyen!

Szántóföld bérbeadó.

Azizr. temető mellett egy darab
szántóföld lakházzal együtt

3 évre bérbe kiadó.

Értekezhetni az izr. szent egy-
let irodájában (József kir. h. utca
26 sz. a.) d. e. 10—12-ig és d. u. 3—5-ig.

**Megbízható
férfiruha szöveteket**

minden kivitelben ajánl
jutányos árban

a **Kastner és Öhler cég**
posztóosztálya
GRÁ CZ.

Különlegesség: **Stiriai lóden.**

Minták ingyen. — Magyar levelezés.

Alkalmi bevásárlás!
Van szerencsém értesíteni a n. é. közön-
séget, hogy a
Besenczky Kálmán-féle
nőidivat, vászon és rövid-áru üzletet
megvettem és a mai naptól a **gyári árnál**
is olcsóbban árusítom el.
Tisztelettel
Kiss Lajos.
Alkalmi bevásárlás!

Hazai czipő készítmények.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy főpiaczon,
a városházával szemben levő

czipő üzletemben

csakis saját készítésű, felügyeletem alatt álló kész férfi, női és gyermek
czipő gyártmányok vannak raklárán, a melyeket mérsékelt árak mel-
lett bocsátom a m. t. közönség rendelkezésére.

Megjegyzem még, hogy a készítéshez kitűnő minőségű anyagot
használok.

Tessék megpróbálni, hogy nállam a legjobb czipőáruk kaphatók.

Kiváló tisztelettel

Nemes Gábor,

czipész.

Hufeisen-H-Stollen (Patent Neuss)

Mindög éles! Koronálépés kizárva!
A lovak kimelése mindig biztos lépés által.

Az egyedül czélszerű síma utaknak
A H-Stollen előn ei az aczél különös jósága által, melyet csak mi használ-
unk, biztosítva vannak. Csekélyebb értékű utazatok megvédésére minden
egyes lópatkó H-Stollen mellékleten látható gyári védjeggyel van ellátva,
melyre a vételnél ügyeljünk.

NAGY ÁRKEDVEZMÉNY.

Árú és bizonyítványok ingyen és bérmentve.

LEONHÁRD T & Comp. BERLIN-SCHÖNEBERG.

Az általam leggondosabban összeállított, tekintélyes orvosok által ajánlott
és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszer-
üzletben, valamint gyógyszer-táramban.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., nagy üvegnek 90 krajczár.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik.

TÓTH BÉLA

gyógyszertára és illatszerraktára **DEBRECZENBEN**, (Tisza-palota.)

Nyomatott, Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.